

U povodu Dana hrvatskoga jezika

SASTANAK UREDNIŠTVA,
SURADNIKA I PRETPLATNIKA JEZIKA

Glavninu brige za organizaciju Dana hrvatskoga književnoga jezika preuzela je Matica hrvatska i ove je godine mnogo učinila, ali nije smio izostati ni Jezik. Osim članka u prošleme broju bilo je potrebno učiniti još nešto da se zbivanja tih dana što više prošire. U povodu tih dana održan je 11. ožujka sastanak uredništva, suradnika i pretplatnika Jezika, prvi takav sastanak u povijesti izlaženja našega časopisa.

Glavni urednik pozdravio je sve nazočne, a okupilo se pedesetak pozvanih, i naglasio da se nalazimo u predjubilarnom, 49. godištu. Dugačko je to razdoblje, i što se uređivanja tiče, on je izdržao već 39 godišta, od toga 32 kao glavni i odgovorni urednik i već je umoran od tih poslova, no nada se da će izdržati do kraja 50. godišta, a onda bi kormilo trebali preuzeti mlađi. Dok je Mile Mamić kao urednik bio u Zagrebu, znatno je pridonio svojim radom, od kada je otišao u Zadar, njegova je suradnja oslabila, ali je priskočila Sanda Ham, što se vidi i po njezinoj suradnji u Jeziku. U kritičnim trenucima znatno je pomogla Nataša Bašić. Tu je i agilna tajnica Snježana Mostarkić, koja glavnomu uredniku prilično olakšava organizacijske i tehničke poslove, a sama napiše i pokoji članak.

Problem su suradnici. Kad broj treba ići u tisak, obično nikada nema dovoljno suradnje pa se prikuplja što ima i što neki napišu na brzinu. Kolega Brozović uvijek je spreman da nešto pridonese.

Kad sam prije petnaestak godina čuo prigovor da u Jeziku surađuju uvijek isti suradnici, zamolio sam M. Mamića da sastavi popis kroatista, ubrojivši među njih

i one koji se bave staroslavenskim i dijalektologijom i neke nekroatiste kao što su prof. Filipović, Katičić i drugi i pokazalo se da ih ima osamdesetak, od toga dvadesetak starocrkvenoslavenista i toliko dijalektologa ne surađuje u Jeziku, a mogli bi, a od četrdesetak koji se bave suvremenim, dvadesetak ih ili ne zna pisati za Jezik ili ne piše, a Jezik ima 25 – 35 suradnika po godištu. Nevolja je što ne pridolaze mlađi. U posljednjih desetak godina namješteno je tridesetak mlađih kroatista, ali se u Jeziku ne pojavljuju. Ne usude se izložiti kritici javnosti, ali se usude ići po kongresima, javljaju se i na radiju u emisiji Govorimo hrvatski – jer tamo slobodno govore bez stručne kontrole, a nekima bi bilo bolje da svoje radove najprije povjere časopisima gdje će dobiti kolegijalnu pomoć starijih i iskusnijih. Kad u Akademiji dobijemo na ocjene radove mlađih kolega, u novije doba često imamo s njima nevolje i javno smo u Razredu za filološke znanosti ustanovili da pristižu sve slabiji i slabiji radovi, u mnogih se vidi da nisu prošli početničku školu, a mogli su početi u školi kao što je Jezik. Moj je naraštaj u njemu počeo i ako nije baš svaki svoj prvi rad objavio u Jeziku, a svakako je objavljivao prve. Rekao bih da onaj koji ne surađuje u Jeziku, a mogao bi, sam sebi nanosi štetu. Ne samo da Jezik isplaćuje najbolje honorare, nego je časopis u kojem se suradnja priznaje za stručno napredovanje, Jezik ima najveću nakladu od naših jezikoslovnih časopisa, najviše se čita u zainteresiranim krugovima, najviše se prikazuje u našim novinama, ide u većinu slavenskih seminara u svijetu, dovoljno razloga za suradnju u njemu. U časopisu *Priroda* članke vrijedne pažnje objavljuju i studenti, dok studenti hrvatskoga jezika i ne pomišljaju na takvu mogućnost, što je zaista šteta.

Mnogi se ustručavaju pisati za Jezik jer za nj treba pisati na poseban način: znanstvena podloga, ali jednostavno, svakomu razumljivo. Kad bismo htjeli u Jeziku objavljivati samo znanstvene članke, lako bismo ih skupili za cijelo godišće, ali se Jezik ne smije pretvoriti u čisti znanstveni časopis; kad bi se to dogodilo, onda ga ne treba, imamo dosta znanstvenih časopisa: Filologija, Suвремена lingvistika, mnoge ustanove imaju svoje Radove...

Da bi dobilo potrebnu suradnju, uredništvo naručuje članke od potencijalnih suradnika, daje im zanimljive teme, ali preko tri četvrtine zamoljenih članaka uredništvo nikada ne dobije. Neki suradnici pojedine teme drže i desetljećima, da članak ne završe. Upravo sam ovih dana dobio natrag jednu početu, a nezavršenu temu. Uredništvo raspolaže s više neobrađenih tema, jednostavnijih i složenih, koje bi mogle biti i magistarski radovi, i rado bi ih stavilo potencijalnim suradnicima na raspolaganje, posebno mladim, a moglo bi osnovnoškolskim i srednjoškolskim profesorima koji imaju više vremena i volje, a ne znaju čime bi se pozabavili.

Uredništvo misli na poboljšanja sadržaja za šire čitateljstvo. Danas kad lutamo u normi, kad se korisnici ne snalaze u onim djelima koje imamo, uredništvo kani pojačati rubriku Pitanja i odgovori, pojačati članke o normativnoj strani hrvatskoga jezika, tako da zainteresirani za jezična pitanja ne bi izgubili orijentaciju, odnosno da bi u Jeziku imali sigurno uporište.

Što se pitanja tiče, uredništvo ih nije izmišljalo, mislim ni jedno, iako bi to mogao biti način popularizacije jezičnoga znanja. U Jeziku se ne moraju objavljivati pitanja i odgovori samo postavljeni uredništvu, niti na njih moraju odgovarati samo urednici, nego suradnici mogu u obliku odgovora poslati članak o pitanju koje se po-

javilo bilo gdje u društvenome životu, a na nj se ne može naći jednostavan ili pouzdan odgovor u našim priručnicima.

Kanimo donositi kratke vijesti o člancima koji izlaze u drugim časopisima, kako bi naši čitatelji mogli znati za članke koji raspravljaju o boljem poznavanju hrvatskoga književnoga jezika i pridonose širenju njegove kulture.

Jezik se tiska u 3 000 primjeraka po broju, pretplata se održava na razini od oko 2 200, 300 primjeraka ide kupnjom pojedinačnih brojeva, razmjenom ili besplatno, ali i to je uredništvu malo, pa nastojimo raspacati i onih 500 primjeraka koliko nam preostaje. Kad bismo sve rasprodali, ne bismo imali ni novčanih problema. Bilo bi lijepo kad bi nam čitatelji pomagali u tome.

*

Nakon izlaganja glavnoga urednika razvila se živahna rasprava od koje bi neke misli bilo dobro iznijeti i ovdje, ali se nismo pobrinuli za zapisničara, za prvi ovakav sastanak nismo mogli misliti na sve, ali ih je zapisala Mirjana Jurišić i iznijela u Večernjem listu od 13. ožujka, a Ivan Rodić u Školskim novinama 19. ožujka.

Stjepan Babić

SUĐENJE ZBOG HRVATSKOGA JEZIKA

U 44. godištu Jezika M. Vuković napisao je članak *Hrvatski jezik u kaznenim progonima* u kojem je opisao suđenje novinarki Smiljani Rendić, liječniku dr. Ivanu Šreteru i strojovodi Josipu Šćuriću. M. Vuković je kao odvjetnik sudjelovao u još desetak takvih suđenja i njih će ukratko opisati za Jezik kad za to nađe vremena.